

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) van de Rijksuniversiteit Groningen**

	datum	Gegevens	
	31 juli 2015	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
		onderwerp Naam opleiding	: wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) (120 EC)
Besluit accreditatie		Datum aanvraag	: 26 februari 2015
wo-onderzoeksmaster		Variant opleiding	: voltijd
Geschiedenis (research) van de		Locatie opleiding	: Groningen
Rijksuniversiteit Groningen		Datum hoorzitting	: 14 april 2015
(003742)		Datum KNAW-advies	: 29 juni 2015
Uw kenmerk		Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 29 juli 2014
15/02379			
ons kenmerk			
NVAO/20152041/ND			

Bijlage(n) **Inleiding**

- 2 De Rijksuniversiteit Groningen biedt het onderwijs voor enkele van haar onderzoeksmasters in de Geesteswetenschappen aan in gecombineerde programma's, die meerdere opleidingen omvatten. Daarnaast kunnen opleidingen aan meerdere programma's verbonden zijn. De NVAO heeft met de instelling de afspraak gemaakt dat de beoordeling door de KNAW-commissie primair gericht zou zijn op deze programma's omdat dit de situatie in de praktijk weerspiegelt. De besluiten voor de onderzoeksmasters gelden echter de opleiding. In de besluiten zijn de adviezen van de KNAW-commissie Geesteswetenschappen opgenomen ten aanzien van de programma's waaraan de opleiding is verbonden. In de tabel met oordelen zijn de scores per programma opgenomen, alsmede het totaaloordeel over de opleiding. Alleen dit laatste is relevant voor het accreditatiebesluit.

Beoordelingskader

Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van 22 november 2011.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het KNAW-advies deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de commissie de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Ter inleiding

De Rijksuniversiteit Groningen volgt de landelijke afspraak over de indeling van de masteropleidingen in de Geesteswetenschappen in 'brede labels'. Op grond daarvan schrijven studenten zich in voor opleidingen die de bij deze indeling afgesproken namen dragen. De instelling biedt voor een aantal onderzoeksmasteropleidingen, waaronder de opleiding Geschiedenis, het onderwijs aan in de vorm van een viertal interdisciplinaire programma's die al voor de herindeling in brede labels bestonden. Voor Geschiedenis zijn dat de programma's Modern History and International Relations en Classical, Medieval and Renaissance Studies. De instelling heeft met de NVAO afgesproken dat in de beoordeling de gecombineerde programma's centraal zouden staan. Voor de accreditatie wordt echter de indeling in brede labels gevolgd. Studenten schrijven zich in bij deze opleidingen en volgen het onderwijs in het programma dat bij hun specialisatie past.

De commissie heeft per programma een beoordeling opgesteld. In de adviezen voor de opleidingen zijn de beoordelingen van de programma's opgenomen waaraan de opleiding verbonden is, en waarvoor studenten kunnen kiezen. De uiteindelijke beoordeling van de standaarden en het eindoordeel per opleiding is gebaseerd op die van de hieraan verbonden programma's.

De commissie geeft met deze vormgeving van de beoordelingsrapporten invulling aan de afspraken die tussen de instelling en de NVAO zijn gemaakt. Zij hecht er wel aan te benadrukken dat zij de Groningse situatie, waarin de CROHO-opleidingen niet samenvallen met de programma's onwenselijk en op termijn formeel onhoudbaar acht. De commissie beveelt de faculteit aan bij eerstvolgende gelegenheid de huidige situatie te heroverwegen, en te streven naar een inhoudelijke samenhang van opleiding en programma's.

Programma Modern History and International Relations

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie constateert dat het programma Modern History and International Relations studenten voorbereidt op het doen van wetenschappelijk onderzoek naar de sociale, culturele, economische en politieke geschiedenis van moderne staten en naties en hun onderlinge relaties, plaats en functie binnen systemen van internationale betrekkingen. Het programma streeft een nadrukkelijk interdisciplinaire behandeling van de vakgebieden moderne geschiedenis en internationale betrekkingen na. Het programma beoogt studenten op te leiden tot het niveau waarop zij met hun verworven kennis en vaardigheden kunnen solliciteren voor een promotieplaats of voor andere beleidsgerichte of maatschappelijke functies waarvoor een brede kennisbasis en wetenschappelijke scholing en attitude worden vereist.

Het programma betracht een stimulerende wetenschappelijke omgeving aan te bieden voor studenten met interesse voor empirisch onderzoek en de hieraan gerelateerde theoretische en methodologische problemen. Studenten worden bekend gemaakt met een brede waaier aan methodische en theoretische perspectieven die hen in staat moet stellen om zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te doen en om deel te nemen aan actuele academische debatten in moderne geschiedenis en internationale betrekkingen. Hiertoe zijn 19 beoogde eindkwalificaties geformuleerd, gerelateerd aan de Dublin descriptoren. De beoogde

Pagina 3 van 19 einkwalificaties zijn gebaseerd op het domeinspecifiek referentiekader research masteropleidingen Geschiedenis van de Universiteit Leiden, de Universiteit Utrecht en de Universiteit van Amsterdam die in LERU-verband samenwerken, het *Subject benchmark statement History (draft June 2014)* en het *Subject benchmark statement Politics and international relations (draft September 2014)* van het Quality Assurance Agency for Higher Education (UK), en het *Tuning Subject-Specific Competences for International Relations* van de Tuning Academy dat deel uitmaakt van het *European Tuning Sectoral Framework for Social Sciences*. In de beoogde einkwalificaties wordt de nagestreefde interdisciplinariteit sterk benadrukt door de opname van de leeruitkomst 'the ability to integrate conflicting disciplinary insights and viewpoints'.

De commissie stelt vast dat het tweejarige onderzoeksprogramma zich van de eenjarige masteropleidingen in moderne geschiedenis en internationale betrekkingen wil onderscheiden door interdisciplinariteit en een intensieve training in onafhankelijk onderzoek binnen de context van de gepersonaliseerde onderzoekgerichte stage en het scriptietraject. In een vergelijking met thematisch gelijkaardige onderzoeksmasters in Nederland (Universiteit Utrecht en Universiteit van Amsterdam) en het buitenland (St. Andrews in Schotland) wijst de opleiding op de nagestreefde interdisciplinariteit als onderscheidend kenmerk. De opleiding vermeldt ook de meerwaarde op het gebied van reflectie over empirisch onderzoek die ontstaat door het koppelen van beide vakgebieden.

De commissie oordeelt dat de beoogde einkwalificaties het onderzoekskarakter van de opleiding, evenals het gevorderde masterniveau weerspiegelen. Met de combinatie van gespecialiseerde kennis, onderzoekvaardigheden en de ontwikkeling van een academische houding beoogt de opleiding studenten op een peil te brengen dat niet binnen een eenjarige masteropleiding is te bereiken. De internationale vergelijking had volgens de commissie een bredere invulling kunnen krijgen. Toch blijken de eindtermen vanuit nationaal en internationaal perspectief voldoende actueel. De eindtermen bevatten impliciet vaardigheden die relevant zijn voor een loopbaan buiten het academische onderzoek. Wel kan de voorbereiding op dit alternatief loopbaantraject explicieter worden omschreven.

Hoewel het profiel van het programma voornamelijk steunt op de interdisciplinaire aanpak van moderne geschiedenis en internationale betrekkingen, adviseert de commissie toch om ook het sterkste en daadwerkelijk interdisciplinair gekleurde onderzoek van de staf het profiel mee vorm te laten geven en daarmee tevens gericht af te bakenen. Het raakvlak tussen Geesteswetenschappen en Maatschappijwetenschappen biedt namelijk een aanzienlijk aantal potentiële methodisch en theoretisch unieke invullingen van het profiel die zelfs met een brede staf bijna onmogelijk kunnen worden waargemaakt binnen een enkel onderzoekprogramma.

De commissie beoordeelt standaard 1: Beoogde einkwalificaties als voldoende.

Standaard 2: Leeromgeving Programma

Het programma voor het eerste jaar bestaat uit vier verplichte vakken, samen 30 EC, waarvan 25 EC gezamenlijk, en drie keuzevakken van elk 10 EC. De verplichte vakken MHIR Methodology (5 EC), Theory class on MHIR (10 EC) en Themes, Trends and Topics (10 EC) worden door alle studenten van het programma gevolgd. Deze verplichte vakken bieden voor beide vakgebieden respectievelijk een grondige studie van gebruikelijke en

Pagina 4 van 19 minder gebruikelijke onderzoekspraktijken, een oriëntatie op trends en problemen binnen de geestes- en maatschappijwetenschappen en een dieper inzicht in de eigen vakgebieden, en een introductie op actuele debatten. Het verplichte vak Advanced Methodology (5 EC) is een specialisatiecursus in moderne geschiedenis of in internationale betrekkingen die sterk wordt gewaardeerd door de studenten. Voor de specialisatie moderne geschiedenis analyseren de studenten de onderzoeksprocedure van een wetenschappelijke publicatie waarna ze worden uitgedaagd een (beter) alternatief te ontwikkelen. In de internationale betrekkingen variant bediscussiëren de studenten de gebruikte methodes in een wetenschappelijke publicatie.

Studenten geven aan dat zij de methodologische en theoretische confrontatie binnen de gezamenlijke verplichte vakken waarderen. Dit leidt niet alleen tot een aanvulling op het eigen methodologisch en theoretisch kader, maar ook een vooral tot een groter zelfbewustzijn.

De drie keuzevakken laten de studenten toe een eigen thematisch profiel op te bouwen. Meestal kiezen studenten voor onderzoekvakken in moderne geschiedenis of internationale relaties, aangeboden in de eigen faculteit. Alternatieven zijn vakken aan de Landelijke Onderzoekscholen of onderzoekvakken aan andere faculteiten in de eigen universiteit of in een andere binnenlandse of buitenlandse universiteit. Studenten worden in hun keuzeproces bijgestaan door de Director of Studies, zodat geselecteerde vakken aansluiten bij het thematisch profiel van de student en bij het onderzoeksmasterniveau. Voor de keuzevakken worden aan onderzoeksmasterstudenten formeel geen andere eisen gesteld. De studenten worden wel verzocht om één paper voortvloeiend uit de onderzoekvakken en met een sterke methodologische en theoretische focus te presenteren tijdens het MHIR Summer Seminar.

Het tweede jaar bestaat uit een individuele specialisatiefase van 30 EC en de scriptie van 30 EC. Op basis van de onderzoekpapers die tweedejaarsstudenten voorstellen tijdens het MHIR Winter Seminar kunnen eerstejaarsstudenten zich tijdens de tweede helft van het eerste jaar oriënteren op de invulling van de specialisatiefase. De invulling van de specialisatie wordt met de Director of Studies afgestemd in de tweede helft van het eerste jaar en wordt vastgelegd in een *one-page specialisation plan*. Studenten kiezen zelf een individuele studiebegeleider die samen met de Director of Studies een rol heeft in de ontwikkeling van het *one-page specialisation plan*. Het merendeel van de studenten volgt een onderzoekgerichte stage die formeel wordt vastgelegd in een stagecontract. Een alternatieve invulling is het volgen van extra vakken methodologie en onderzoekstechnieken of vakken uit de Landelijke Onderzoekscholen. Bedoeling is dat studenten ervaring opdoen met het werken in een onderzoekomgeving. Studenten kiezen er meestal voor de specialisatiefase te koppelen aan een buitenlandverblijf. Voor de selectie van een buitenlandse instelling kunnen studenten een beroep doen op de internationale netwerken van de staf. Studenten ervaren dat zij goed ondersteund worden bij de praktische voorbereiding van het buitenlandverblijf. De specialisatiefase resulteert in 3 papers, respectievelijk een paper over een theoretisch of methodologisch vraagstuk, een paper over een empirisch vraagstuk en een promotievoorstel dat tevens dienst doet als basis voor de scriptie. De scriptie moet inzake academisch gehalte vergelijkbaar zijn met de *first draft* van een publiceerbare wetenschappelijke publicatie.

Internationalisering wordt tevens mogelijk gemaakt door deelname aan het sinds 2013-2014 opgezette double degree programma met de Osaka School on International Public Policy

Pagina 5 van 19 (OSIPP), een pilot programma gefinancierd binnen het EU-JAMM project dat onderdeel uitmaakt van het ICI Education Cooperation Programme. Beide partners kunnen in een periode van drie jaar elk drie studenten laten deelnemen aan het double degree programma. De studenten gaan voor een periode van 10 maanden naar de partnerinstelling voor een totaal van 60 EC aan vakken. Hoewel de originele samenwerking met OSIPP werd bewerkstelligd vanuit de beta-wetenschappen, heeft de Director of Studies toch een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van het double degree programma en in het onderlinge erkenningsproces van eindkwalificaties. De opleiding wil met dit soort internationale initiatieven het internationaliseringprofiel van de opleiding versterken.

De studenten zijn heel tevreden over de vrijheid die ze genieten bij de invulling van een programma dat past bij hun persoonlijk onderzoekprofiel. Wel geven ze aan dat de keuzevrijheid vooral ideaal is voor studenten met een duidelijke visie op het eigen onderzoekprofiel. Voor de invulling van het persoonlijke studietraject krijgen studenten belangrijke steun van de Director of Studies die er samen met de examencommissie over waakt dat de individuele programma's voldoen aan de eisen van het onderzoeksmasterniveau. De Director of Studies beoordeelt of de gekozen keuzevakken voldoende passen bij het onderzoekprofiel van de student. De examencommissie houdt toezicht op de kwalitatieve invulling van individuele studietrajecten. De opleiding geeft zelf aan dat de sturing en controle op de individuele studietrajecten een grote inspanning vraagt van de betrokkenen.

Studenten worden via de docenten in contact gebracht met actueel wetenschappelijk onderzoek. Zij kunnen zich tevens kandideren voor het Research Assistant Programme, een door de faculteit ingerichte voortzetting van het inmiddels beëindigde 'Academie Assistenten Programma' van de KNAW, waardoor zij nog nauwer betrokken kunnen worden bij actueel onderzoek in de onderzoekcentra. Studenten en alumni die werden geselecteerd voor het Research Assistant Programme hebben dit ervaren als een unieke manier om in aanraking te komen met het doen van onderzoek. Verder worden studenten ook uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten van het ICOG zoals lezingen, workshops en conferenties zodat zij zich een beeld kunnen vormen van actueel onderzoek.

Docenten en onderzoekscontext

De opleiding wordt verzorgd door docenten die behoren tot het Centre for Historical Studies of het Centre for International Relations Research, beide centra in het ICOG (Groningen Research Institute for the Study of Culture). De commissie stelt vast dat de kernstaf de gezamenlijke cursussen verzorgt en zo betrokken is bij het onderwijs. Hoewel het aantal mogelijke begeleiders voor scripties heel uitgebreid is, blijken vooral de kerndocenten een groot deel van de scripties te begeleiden. Docenten van de deelnemende departementen verzorgen keuzevakken en tutorials. De Director of Studies bepaalt in overleg met de student, meestal voor aanvang van de specialisatiefase, welke docent de scriptie begeleidt.

De commissie stelt vast dat ICOG in de meest recente onderzoeksbeoordeling over de periode 2004-2009 als goed tot zeer goed is beoordeeld. Mede naar aanleiding van kritiek in die beoordeling op de organisatie is de structuur van ICOG gewijzigd en zijn de centra opgericht. In de midterm review van 2013 is ICOG goed beoordeeld. De commissie constateert dat de docenten die de opleiding vormgeven actieve onderzoekers zijn. Zij ziet wel verschillen tussen de individuele onderzoekers, met name in de mate waarin zij succesvol zijn in het in competitie verwerven van subsidies, met daarbij ook positieve uitschieters.

Studenten die het programma Modern History and International Relations willen volgen schrijven zich sinds 2012 in bij de onderzoeksmasters Geschiedenis of Internationale Betrekkingen. De instroom in de periode 2009-2012 bedroeg gemiddeld 16 studenten, variërend van 10 tot 24 studenten. In 2012 zijn er in totaal 14 studenten Geschiedenis ingestroomd, tegen 4 studenten Internationale Betrekkingen. De opleiding geeft aan de instroom aanvaardbaar te vinden. De lagere instroom voor Internationale Betrekkingen vloeit voort uit het grotere aantal alternatieve opleidingen waaruit deze studenten kunnen kiezen. De opleiding hoopt vooral via haar buitenlandse netwerken, activiteiten en samenwerkingsovereenkomsten meer internationale belangstelling te verwerven.

De opleiding hanteert een selectie op basis van de prestaties van de student in een bacheloropleiding die qua onderwerp relevant is voor het programma, een motivatiebrief, het curriculum vitae, een aanbeveling door twee relevante experts en mogelijk andere relevante documenten waaronder, indien van toepassing, wetenschappelijke publicaties. Studenten dienen een acht of hoger te hebben behaald voor hun bachelorscriptie en een gemiddeld cijfer van 7,5 in de gehele bacheloropleiding. De opleiding hanteert ook een eis ten aanzien van de Engelse taalvaardigheid.

Het rendement van de opleiding na twee jaar voor de cohorten 2007 tot 2011 is 26%, variërend van 22% tot 31%. Het rendement na drie jaar is gemiddeld 63%. Een belangrijke vertragende factor blijkt de specialisatiefase met onderzoekgerichte stage en/of buitenlandverblijf. Om deze structurele vorm van studievertraging tegen te gaan heeft de opleiding beslist de specialisatiefase te hervormen met ingang van academiejaar 2015-2016. De 30 EC specialisatiefase wordt gereduceerd tot 20 EC. De overige 10 EC worden ingevuld met een Thesis Preparatory class die de niet-verplichte Thesis class vervangt en een Bridging Horizons class. De eerste dient voor het optimaliseren van het scriptieproces, de tweede moet studenten voorbereiden op de arbeidsmarkt. Enkel indien goed gemotiveerd kunnen studenten hiervan afwijken en toch kiezen voor een 30 EC specialisatiefase.

De commissie is van oordeel dat het programma voldoende onderzoekgericht is en studenten goed voorbereidt op het doen van wetenschappelijk onderzoek. De studenten kunnen zich tevens oriënteren op een loopbaan buiten het academisch onderzoek. Tot op heden gebeurde dit vooral op eigen initiatief van de student door middel van de specialisatiefase. Het nieuwe Bridging Horizons moet de studenten nog meer perspectief bieden op een niet-academische loopbaan.

Het aandeel gezamenlijke verplichte cursussen is met 25 EC qua omvang onder de norm van 30 EC die in landelijke afspraken is vastgesteld. De commissie vindt dat de opleiding zich aan die norm moet houden, zeker omdat vooral in de verplichte vakken het interdisciplinaire profiel van de opleiding gestalte krijgt. Daarnaast beveelt de commissie aan om formeel aanvullende eisen vast te stellen voor onderwijs dat studenten volgen in reguliere masteropleidingen. De commissie adviseert dit te formaliseren door het invoeren van verschillende cursuscodes.

De commissie oordeelt dat de opbouw van het programma helder is en dat de opleiding erop toeziet dat de individuele studietrajecten voldoende coherent en van voldoende niveau zijn. Bovendien merkt de commissie op dat hierbij wordt gelet op een goede balans tussen theoretische en methodische scholing. Toch meent de commissie dat er bezwaarlijk over

Pagina 7 van 19 één programma kan worden gesproken. De thematische breedte en de zeer grote keuzevrijheid doen afbreuk aan de identiteit en coherentie van het programma. Bovendien laat deze vrijheid toe om na de verplichte vakken het programma nagenoeg volledig verder te zetten in een van beide vakgebieden. Het principe om het persoonlijk onderzoeksprofiel van de studenten centraal te stellen in een aanzienlijk gedeelte van het programma staat op gespannen voet met de nagestreefde interdisciplinariteit en de noodzaak om niet alleen diversiteit maar ook samenhang en horizontale en verticale opbouw aan te brengen in het programma en de individuele studietrajecten. De commissie vindt dat beide aspecten meer leidend zouden moeten worden bij de samenstelling van de studietrajecten. Een mogelijke invulling is de inrichting van leerlijnen op sterke interdisciplinaire onderzoeksgebieden in ICOG. Hiermee kan tevens meer sturing worden gegeven aan studenten die een minder heldere visie hebben op het eigen onderzoeksprofiel. De visie op internationalisering behoeft aandacht en moet concreter worden ingevuld door een voor de studenten richtinggevende selectie van buitenlandse partners in overeenstemming met het profiel van het programma.

De commissie meent dat de onderzoekcontext die de opleiding biedt adequaat tot goed is. Zij wijst er wel op dat de vrijheid die de opleiding aan studenten biedt om onderwerpen voor specialisatie of scriptie te kiezen die niet altijd direct aansluiten op sterk interdisciplinair onderzoek ertoe leidt dat de aanwezige onderzoekskwaliteit niet optimaal wordt ingezet. De commissie pleit voor een nauwere aansluiting bij onderzoek dat als zeer goed is beoordeeld en dat direct aansluit bij het interdisciplinaire profiel van het programma .

De rendementen acht de commissie te laag voor een selectieve onderzoeksmaster maar waardeert de inspanningen die de opleiding levert om de rendementen te verbeteren, en beveelt de opleiding aan haar inspanningen om de studieduur dichter bij nominaal te krijgen met kracht voort te zetten.

De opmerkingen hierboven nemen niet weg dat de commissie overtuigd is van de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de docenten ten opzichte van de opleiding. Zij waardeert de kwaliteit van het onderwijs en de onderzoekcontext. Om het interdisciplinaire profiel van de opleiding volwaardig te realiseren adviseert het panel wel om de interdisciplinaire basis in de verplichte vakken consequenter door te zetten in daartoe uitgestippelde leerlijnen.

Alles overwegend beoordeelt de commissie standaard 2: leeromgeving als voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie stelt vast dat schriftelijke opdrachten als essays en research papers en de mondelinge presentatie van onderzoeksresultaten inclusief deelname in discussies, peer review en interactie tijdens de colleges de belangrijkste toetsvormen zijn van de opleiding. Voor alle cursusonderdelen is in de syllabussen vastgelegd welke toetsvormen worden gehanteerd en welke eindkwalificaties daarbij worden getoetst. De examencommissie ziet erop toe dat de individuele studietrajecten van studenten in lijn blijven met de beoogde eindkwalificaties. De Director of Studies stelt samen met de studenten en begeleiders het *one-page specialisation plan* op. De begeleider evalueert de onderzoekgerichte stage in overleg met de student en de begeleider van de stagepartner. De begeleider beoordeelt ook de schriftelijke opdrachten die in het kader van de stage worden uitgevoerd.

Pagina 8 van 19 De eerste begeleider van de scriptie is een senior stafid dat wordt geselecteerd in overleg met de Director of Studies. De tweede beoordelaar wordt aangesteld door de Director of Studies in samenspraak met de examencommissie. Beide komen onafhankelijk tot een beoordeling; het eindcijfer is het gemiddelde van deze twee beoordelingen. Scripties worden in het Engels geschreven, tenzij beargumenteerd kan worden dat het Nederlands beter geschikt is voor het gekozen onderwerp.

De faculteit heeft een aparte examencommissie voor onderzoeksmasters, waarin ook een extern lid is benoemd. Deze is bezig meer structuur aan te brengen in de toetsing, bijvoorbeeld door de aanpassing van de beoordelingsformulieren, opdat de beoordelingscriteria transparanter worden. De examencommissie neemt ook steekproeven van scripties. De commissie constateert dat de examencommissie ook de aanwijzing van examinatoren verzorgt. Ten aanzien van onderwijs dat buiten de onderzoekmaster wordt gevolgd, heeft de examencommissie zelf geen zeggenschap. Zij erkent de borging van de kwaliteit door de daartoe bevoegde examencommissies en erkent de in deze cursussen behaalde studiepunten. De commissie is positief over de wijze waarop de examencommissie haar wettelijke taken opneemt en met een duidelijk beleid de toetsing verbetert. Zij heeft daartoe de juiste expertise in huis.

De commissie heeft acht scripties en de daarbij horende beoordelingsformulieren bestudeerd. Zij acht de kwaliteit van de scripties zonder twijfel op onderzoeksmasterniveau. Het gebruik van de beoordelingsformulieren moet worden gestroomlijnd met een duidelijk onderscheid tussen de beoordeling van het proces en het resultaat. De commissie acht de becijfering van enkele scripties te hoog, maar niet in die mate dat scripties ten onrechte als voldoende zijn beoordeeld. Bij sommige scripties meende de commissie dat mogelijkheden tot verdieping niet volledig waren benut, hetgeen doet vermoeden dat de begeleiders onvoldoende affiniteit hadden met het gekozen onderwerp en daardoor onvoldoende ondersteuning konden bieden geïnspireerd door eigen onderzoek. De bestudeerde scripties bleken bovendien in belangrijke mate monodisciplinair. De methodische kruisbestuiving die bij een interdisciplinaire opleiding mag worden verwacht en die deel uitmaakt van de profilering van het programma is naar het oordeel van de commissie onvoldoende zichtbaar in de scripties. De commissie wijst ook in dit verband op de meerwaarde die zou kunnen worden bereikt door de keuze van onderwerp voor scripties meer te binden aan sterk interdisciplinair onderzoek.

Van de 51 afgestudeerden in de periode 2010-2014 hebben er 15 (34%) een betaalde promotieplaats weten te verwerven, waarvan 9 in Nederland en vooral in Groningen zelf en 6 in het buitenland. Van de overige studenten heeft een deel werk gevonden binnen het domein waarin onderzoekvaardigheden een rol spelen. De commissie acht dit een voldoende prestatie gezien de beperkte mogelijkheden en waardeert het dat een derde van de promotieplaatsen in het buitenland wordt behaald.

De commissie beoordeelt Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als voldoende.

Advies

De commissie komt op basis van de informatie in het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen (aanvullende informatie) en de hoorzitting, tot een positief eindoordeel over het programma.

Pagina 9 van 19 De commissie beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) en de leeromgeving (standaard 2) als voldoende. Zij beoordeelt ook de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3) als voldoende en komt tot een eindoordeel voldoende. De commissie merkt hierbij wel op dat hoewel er een duidelijke visie bestaat op het profiel van het programma, het profiel zelf verder kan worden verscherpt en afgebakend door het duidelijker te relateren aan de specifieke onderzoeksterktes van de staf. De commissie acht het tevens aanbevelenswaardig om meer structuur aan te brengen in het programma en om in de keuze van de vakken meer aandacht te besteden aan de horizontale en verticale opbouw binnen het programma. Volgens de commissie moet bij de keuze van scriptieonderwerpen het sterkste onderzoek meer als criterium worden gehanteerd. Door een meer afgebakend profiel met een daarop afgestemde structuur en invulling van het programma en een selectie van scriptieonderwerpen volgens de sterktes in onderzoek kan het resultaat worden verbeterd. Het oordeel voldoende op de drie standaarden is ingegeven door deze verbeterpunten, aangezien de commissie ervan overtuigd is dat een beter resultaat zeker binnen de mogelijkheden ligt. De visie is aanwezig, maar het potentieel van de interdisciplinaire opzet wordt nog onvoldoende gerealiseerd.

Programma Classical, Medieval and Renaissance Studies

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie stelt vast dat het programma Classical, Medieval and Renaissance Studies zich richt op onderzoek naar de literatuur, geschiedenis en cultuur van premoderne (Europese) samenlevingen vanaf de Klassieke Oudheid tot aan het eind van de Vroeg Moderne periode. In de praktijk wordt als bovengrens 1800 gehanteerd. De opleiding benadrukt de multidisciplinariteit en stelt zich ten doel studenten te leren verder te kijken dan de gebruikelijke methodologische en theoretische kaders en hun werk in een bredere interdisciplinaire context te plaatsen.

De opleiding beoogt studenten op te leiden tot onafhankelijke onderzoekers, die in staat zijn toegang tot een PhD-programma te verkrijgen en zich te kwalificeren voor functies in academische of culturele organisaties. Daarnaast biedt de opleiding de mogelijkheid de onderzoeksmaster te combineren met een lerarenopleiding. De opleiding benadrukt dat het programma een individueel karakter heeft. Naast een gezamenlijke kern van theorie en methodologie kiezen studenten zelf een specialisatie en een passend pakket aan cursussen.

De opleiding heeft 17 beoogde eindkwalificaties opgesteld die zijn gerelateerd aan de Dublin descriptoren. Daarbij oriënteert de opleiding zich op de domeinspecifieke referentiekaders voor onderzoeksmasters Oudheidstudies, Geschiedenis en Letterkunde die gezamenlijk zijn opgesteld door de LERU-universiteiten van Leiden, Utrecht en Amsterdam. Daarin is ook aandacht voor vaardigheden die voorbereiden op een loopbaan buiten de wetenschap.

De commissie constateert dat de opleiding verschilt van eenjarige masteropleidingen in de drie domeinen die zij bestrijkt enerzijds door de combinatie van periodes en disciplines en anderzijds door de hogere mate van verdieping in een bepaalde discipline. Aangezien de commissie ziet dat de conceptuele en methodologische benaderingen in de aan de opleiding verbonden disciplines veel overeenkomsten hebben en die disciplines ook veel ruimte krijgen om hun eigen aanpak te volgen, kan de commissie het geclaimde

Pagina 10 van 19 multidisciplinaire karakter van de opleiding niet ten volle onderschrijven. Het programma biedt meer mogelijkheden tot het samenstellen van een individueel programma en voor actieve deelname aan onderzoek. Bovendien zijn er meer mogelijkheden voor een buitenlandverblijf. De opleiding heeft zich in een benchmark met andere opleidingen in en buiten Nederland vergeleken en vastgesteld dat zij breder van opzet is dan de Utrechtse onderzoeksmaster op dit gebied. Zij noemt verder het Yale Initiative for the Study of Antiquity and the Premodern World, al is dat niet een volwaardige opleiding maar meer een samenwerkingsplatform. De mogelijkheid om de onderzoeksmaster te combineren met een lerarenopleiding lijkt op gespannen voet te staan met de doelstellingen van een onderzoeksmaster. De commissie heeft begrip voor de overwegingen die de opleiding heeft, maar meent dat hiermee toch afbreuk dreigt te worden gedaan aan de focus op onderzoek in de opleiding, en geeft de opleiding in overweging dit nader te overwegen, of in ieder geval zorgvuldiger te formuleren wat de samenhang tussen de twee trajecten kan zijn.

De commissie acht de beoogde eindkwalificaties adequaat en in lijn met wat binnen het domein in binnen- en buitenland wordt verwacht binnen de disciplines die de opleiding omvat. Zij wijst erop dat in de eindkwalificaties de voorbereiding op een onderzoeksgerelateerde loopbaan buiten het academische onderzoek duidelijker omschreven kan worden, aangezien dit in de domeinspecifieke referentiekaders is aangegeven. De commissie herkent in het profiel de nadruk op specialisatie binnen een breed domein en op multidisciplinariteit, maar ziet dat er ook overlap is met de onderzoeksmasters Geschiedenis en Letterkunde. Zij heeft in de gesprekken met het management vastgesteld dat de breedte van de opleiding ook een pragmatische kant heeft: op deze wijze kunnen veel onderzoeksgroepen aansluiten. De opleiding meent zelf dat de huidige benaming onvoldoende de nadruk op de vroegmoderne periode laat zien en beziet mogelijkheden zich anders te profileren als het moratorium op het vormen van nieuwe labels is verlopen. De commissie beveelt de opleiding aan in overweging te nemen het profiel van de opleiding scherper en meer inhoudsrijk te definiëren. Zij sluit daarbij niet uit dat er ook over de grens van modern en vroegmodern samenwerking mogelijk is, met name op het gebied van Letterkunde.

De commissie beoordeelt standaard 1: Beoogde eindkwalificaties als voldoende.

Standaard 2: Leeromgeving

Programma

Het programma beslaat twee jaar en 120 EC. In het eerste jaar volgen studenten twee gemeenschappelijke core courses van elk 10 EC. Deze zijn verplicht voor alle onderzoeksmasterstudenten. De opleiding kiest in deze cursussen voor een multi- en transdisciplinaire aanpak, om studenten met de volle breedte van het vakgebied bekend te maken. Daarnaast volgen studenten in de eerste drie semesters disciplinair gerichte cursussen op het vakgebied van hun keuze voor 4 x 10 EC. Dit kan onderwijs in reguliere masteropleidingen betreffen of cursussen van de landelijke onderzoekscholen OIKOS, de Onderzoeksschool voor Mediëvistiek, het Huizinga Instituut of het Posthumus Instituut. Deze onderzoekscholen bieden cursussen aan die aansluiten bij het interdisciplinaire perspectief van de opleiding. Het volgen van cursussen in de reguliere masteropleidingen beoogt studenten disciplinair op hetzelfde niveau te brengen als studenten in de disciplinaire masteropleidingen. Hierin worden niet systematisch zwaardere eisen gesteld aan studenten in de onderzoeksmaster, maar de opleiding vraagt wel van studenten aan het eind van de cursus op papier te reflecteren over het geleerde in deze cursus.

Pagina 11 van 19 De individuele onderzoekcomponent van het programma omvat 30 EC, voornamelijk in het tweede en derde semester. Studenten kunnen hiervoor een keuze maken uit tutorials, *privatissima* of een onderzoekstage, een buitenlandverblijf, aanvullend onderwijs in reguliere masteropleidingen of onderwijs in de landelijke onderzoekscholen. De scriptie en de thesis class beslaan 30 EC en zijn in het derde en vierde semester gepland. Studenten kunnen tijdens de onderzoeksmaster een onderdeel van maximaal 10 EC uit het programma van de Educatieve master volgen, waardoor zij in kunnen stromen in het tweede jaar van de lerarenopleiding en deze sneller kunnen afronden.

De opleiding wijst elke student een mentor toe en de studenten hebben regelmatig contact met de Director of Studies over hun studievoortgang. De kleinschaligheid van de opleiding laat toe dat er veel informeel contact is. De commissie constateert dat de opleiding het belang benadrukt van de individuele invulling van het studietraject. Studenten stellen in overleg met de Director of Studies, de mentor en de scriptiebegeleider de keuze vast van de keuzevakken en de invulling van de specialisatiefase. De keuze wordt formeel vastgelegd en bijgehouden aan de hand van een evaluatie door studenten van de gevolgde cursussen. De ervaring met het doen van onderzoek is in het programma ingebouwd door middel van de onderzoekstages. Studenten kunnen zich tevens kandideren voor het Research Assistant Programme, een door de faculteit ingerichte voortzetting van het inmiddels beëindigde 'Academie Assistenten Programma' van de KNAW waardoor zij nog nauwer betrokken kunnen worden bij actueel onderzoek.

Studenten geven aan dat zij door middel van de gemeenschappelijke cursussen leren over grenzen van hun eigen discipline heen te kijken en methodes van andere vakgebieden te leren kennen. Zij nemen die methodes over in hun eigen onderzoek. Zij waarderen de mogelijkheid om ook buiten de opleiding vakken te volgen ter ondersteuning van een specifieke onderzoeksinteresse. Studenten zijn tevreden over de begeleiding bij de samenstelling van hun studietraject. Zij ervaren de vrijheid om eigen interesses te volgen als een positief punt. Docenten geven aan dat de keuze van onderwerpen weliswaar breed is, maar dat studenten veel belangstelling hebben voor het onderzoek van docenten en dat via tutorials deze onderwerpen ook tot scriptieonderzoek leiden. Daarmee blijven deze inhoudelijk en qua expertise binnen de reikwijdte van de opleiding.

De opleiding ziet het derde semester als beste periode voor een buitenlandverblijf. Zij geeft aan dat het niet altijd eenvoudig is studenten te bewegen gebruik van te maken van de mogelijkheden. Door de brede interesse van studenten moet vaak buiten de bestaande netwerken naar opties gezocht worden. In sommige gevallen kan hierdoor geen gebruik worden gemaakt van Erasmus beurzen. Ook zijn Britse universiteiten steeds minder geneigd uitwisselingsstudenten te ontvangen. De opleiding is actief bezig de samenwerking op dit punt met andere instellingen uit te breiden. Studenten zijn positief over de ondersteuning door de opleiding voor de opzet van een buitenlandverblijf.

Docenten en onderzoekscontext

Bij de opleiding Classical, Medieval and Renaissance Studies zijn mede vanwege het multidisciplinaire karakter meerdere departementen betrokken. De docenten die de opleiding verzorgen, behoren tot het Groningen Research Institute for the Study of Culture (ICOG). De commissie stelt vast dat de kernstaf de gezamenlijke cursussen verzorgt en zo betrokken is bij het onderwijs. Ook begeleiden de kerndocenten een groot deel van de scripties. Docenten van de deelnemende departementen verzorgen keuzevakken en tutorials. De opleiding zet in principe alle docenten met een uitmuntend onderzoeksprofiel in

Pagina 12 van 19 voor onderwijs en begeleiding in de onderzoeksmaster. De multidisciplinaire invalshoek komt daarbij aan bod door colleges door teams van docenten uit verschillende vakgebieden te laten verzorgen. De opleiding kijkt ook naar het vermogen van docenten studenten te inspireren voor multidisciplinair onderzoek.

De commissie stelt vast dat ICOG in de meest recente onderzoeksbeoordeling over de periode 2004-2009 als goed tot zeer goed is beoordeeld. Mede naar aanleiding van kritiek in die beoordeling op de organisatie is de structuur van ICOG gewijzigd en zijn de research centra opgericht. In de midterm review van 2013 is ICOG goed beoordeeld. De commissie constateert dat de docenten die de opleiding vormgeven actieve onderzoekers zijn, met een goed publicatiebestand. De onderzoekscontext is dan ook adequaat, al is het succes in het verwerven van fondsen in competitie relatief gering. De commissie constateert wel dat er door grote vrijheid van studenten in de keuze van cursussen en scriptie-onderwerpen niet altijd zicht is op de ondersteuning vanuit sterk onderzoek in alle individuele trajecten. Zij ziet dat de Director of Studies en de examencommissie deze keuze wel toetsen aan de einkwalificaties, maar de opleiding wordt door de grote keuzevrijheid gedwongen expertise op allerlei gebieden bij de opleiding in te roepen. Hierdoor zijn niet altijd de sterkste onderzoekers op het terrein van de opleiding betrokken bij de studiepaden en de scripties.

Instream en rendement

Sinds 2012 schrijven studenten die het programma Classical, Medieval and Renaissance Studies willen volgen zich in bij de onderzoeksmasters Geschiedenis, Oudheidstudies of Letterkunde. De instroom in de periode 2009-2014 bedroeg gemiddeld 8 studenten, variërend van 5 tot 16 studenten. Na 2012 zijn er in totaal 14 studenten Geschiedenis ingestroomd, tegen 3 studenten Oudheidstudies en 0 studenten Letterkunde. Het aantal internationale studenten is beperkt. De commissie stelt vast dat de instroom in de laatste twee jaren aanzienlijk is gestegen. De opleiding krijgt meer aanmeldingen van toelaatbare studenten, maar deze kunnen vaak geen financiering vinden. Het aantal studenten van buiten Groningen blijft klein.

De opleiding hanteert een selectie waarin de prestaties van de student in de bacheloropleiding een belangrijk criterium is. Daarnaast worden een motivatiebrief, CV, twee aanbevelingen gevraagd en, indien van toepassing, andere relevante documenten als wetenschappelijke artikelen. Studenten dienen een 8 of hoger voor hun bachelorscriptie te hebben behaald en een gemiddelde van 7,5. De opleiding hanteert ook een eis ten aanzien van de Engelse taalvaardigheid. Ook studenten met een masterdiploma kunnen zich kandideren voor toelating. Door de examencommissie wordt bij toelating per geval bekeken of er grond is voor het verlenen van vrijstellingen. De commissie stelt vast dat de opleiding in sommige gevallen studenten toelaat die minder dan een gemiddelde van 7,5 in de bachelor hebben gehaald. De toelatingscommissie kan hiertoe besluiten als de vakken die direct relevant zijn voor de gewenste specialisatie wel boven die grens liggen of omdat uit motivatiebrieven of aanbevelingen blijkt dat het goede kandidaten zijn.

Het rendement van de opleiding na twee jaar voor de cohorten 2009 tot en met 2012 is gemiddeld 42%, variërend van 25% tot 66%. Het rendement na drie jaar voor de cohorten 2009 tot en met 2011 is 73%. De opleiding geeft aan dat de vertraging vooral in het tweede jaar optreedt en dan vooral rond de scriptie. Zij heeft een aantal maatregelen genomen zoals duidelijker regels voor de scriptie en de thesis class en ziet in 2014 positieve effecten daarvan op de studieduur.

Pagina 13 van 19 De commissie is van oordeel dat het programma voldoende onderzoeksgericht is en studenten goed voorbereidt op het doen van wetenschappelijk onderzoek. Zij is echter van oordeel dat het aandeel gemeenschappelijke core courses met 20 EC te weinig is. Dit is minder dan de landelijke afspraak van 30 EC en leidt er in de ogen van de commissie voor dat de multidisciplinaire doelstelling van de opleiding maar ten dele in het programma wordt gerealiseerd. De commissie ziet een spanning tussen de wens van de opleiding een gemeenschappelijk profiel over de verschillende disciplines heen vorm te geven en de grote vrijheid van studenten zelf het programma buiten de gemeenschappelijke cursussen in te vullen. De commissie is ervan overtuigd dat het niveau van de studietrajecten adequaat wordt bewaakt door de Director of Studies en de examencommissie, zij heeft echter niet kunnen vaststellen of de interne samenhang en de opbouw in diepgang en complexiteit ook worden bewaakt. Dit laatste zou meer aandacht moeten krijgen.

Bovenstaande opmerkingen gelden ook de ondersteuning van de opleiding door de onderzoekscontext. De commissie acht de kwaliteit van de onderzoekers die bij de opleiding zijn betrokken van goed tot zeer goed niveau en ziet dat ook bevestigd in beoordelingen en de in competitie verworven subsidies. Tegelijkertijd constateert zij ook dat de ruimte die studenten krijgen de aansluiting bij sterk onderzoek niet bevordert. De commissie meent dat dit aandacht behoeft omdat hiermee de onderzoekscontext niet optimaal wordt ingezet. De commissie constateert dat opleiding in vakken uit reguliere masteropleidingen van onderzoeksmasterstudenten meer verwacht, zonder dat dit formeel is vastgelegd. Zij beveelt aan dat te formaliseren zodat de eisen transparant zijn en consistent worden toegepast. Dit kan ondersteund worden door de invoering van aparte codes voor de onderzoeksmasterstudenten.

De rendementen na twee jaar acht de commissie te laag voor een selectieve onderzoeksmaster. Zij waardeert echter de zorg die de opleiding hierom heeft en de inspanningen om door betere structurering van de scriptiefase een beter resultaat te bereiken. Zij beziet dit vooral vanuit het belang voor studenten bij latere fondsenwerving om te kunnen laten zien dat zij binnen deadlines kunnen werken.

De opmerkingen hierboven nemen niet weg dat de commissie overtuigd is van de kwaliteit van het onderwijs en de leeromgeving, die complex van aard is door de samenwerking tussen meerdere departementen. Zij is overtuigd van de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de docenten ten opzichte van de opleiding. Zij meent wel dat de opleiding de aansluiting van het programma op het profiel dient te heroverwegen. De commissie vindt dat de opleiding zich aan de norm voor gemeenschappelijke onderdelen dient te houden en de aansluiting op sterk onderzoek meer moet benadrukken, zodat de opbouw in diepgang van het curriculum beter geborgd is. Alles overwegend beoordeelt de commissie standaard 2: leeromgeving als voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie stelt vast dat de opleiding verschillende toetsvormen hanteert zoals presentaties, interim opdrachten en afsluitende essays. Voor elke cursus is vastgelegd welke toetsing wordt gehanteerd en hoe dit zich verhoudt tot de beoogde eindkwalificaties. Studenten volgen veel vakken bij andere opleidingen, waarin niet altijd de aandacht is voor methodologie en theorie die de opleiding van belang acht. Aangezien het hier gaat om een groot aantal vakken, is het niet doenlijk voor al deze vakken aparte eindtermen voor

Pagina 14 van 19 onderzoeksmasterstudenten te formuleren. Daarom is nu gekozen voor een door de student op te stellen reflectie over de behaalde leerwinst in deze vakken.

De keuze voor een scriptieonderwerp komt tot stand in overleg tussen student, mentor en Director of Studies. Hieraan ligt een onderzoeksvoorstel ten grondslag en de opzet wordt in een contract vastgelegd. De begeleider beoordeelt de scriptie. De examencommissie wijst een tweede interne of externe begeleider aan die ook beoordelaar wordt. Bij begeleiding door een docent van buiten de opleiding wordt binnen de opleiding een tweede begeleider aangezocht. De commissie constateert dat de opleiding door de mate van specialisatie moeite ervaart om in alle gevallen een beoordelaar te vinden die niet bij de begeleiding is betrokken. De uiteindelijke becijfering wordt in overleg tussen de beoordelaars bepaald.

De faculteit heeft een aparte examencommissie voor onderzoeksmasters waarin ook een extern lid is benoemd. Deze is bezig meer structuur aan te brengen in de toetsing, bijvoorbeeld door de aanpassing van de beoordelingsformulieren, opdat de beoordelingscriteria transparanter worden. De examencommissie neemt ook steekproeven van scripties en verzorgt de aanwijzing van examinatoren. Ten aanzien van onderwijs dat buiten de onderzoeksmaster wordt gevolgd, heeft de examencommissie zelf geen zeggenschap. Zij erkent de borging van de kwaliteit door de daartoe bevoegde examencommissies en erkent de in deze cursussen behaalde studiepunten. De commissie is positief over de wijze waarop de examencommissie haar wettelijke taken opneemt en met een duidelijk beleid de toetsing verbetert. Zij heeft daartoe de juiste expertise in huis.

De commissie heeft acht scripties bestudeerd uit de verschillende domeinen in de opleiding met uiteenlopende cijfers. Op grond hiervan heeft zij een goed beeld gekregen van de mate waarin de opleiding haar doelstellingen realiseert. De commissie acht alle scripties ruim voldoende voor een onderzoeksmaster. De commissie vindt de becijfering van de scripties in het algemeen te hoog, maar niet in die mate dat scripties ten onrechte als voldoende zijn beoordeeld. Ook zag de commissie verschillen in de wijze waarop inhoud en proces werden gewogen in de beoordelingsformulieren. De examencommissie heeft een nieuw formulier ontwikkeld dat in de ogen van de commissie tot een meer consistente beoordeling moet leiden. De commissie wijst er ook op dat beoordeling door een beoordelaar die ook als begeleider bij het werkstuk was betrokken, een kritische becijfering in de weg kan staan. Zij beveelt aan begeleiding en beoordeling nadrukkelijker te scheiden.

Het viel de commissie op dat in meerdere scripties de beoogde multidisciplinariteit, die een belangrijke aspect is van het profiel van de opleiding, slechts met moeite was te herkennen en dat de onderwerpen zich aan de rand van de expertise van de opleiding bevonden. Zij hadden in de ogen van de commissie ook in disciplinaire masteropleidingen gemaakt kunnen zijn. De commissie constateert dat de opleiding een ruime keuze aan onderwerpen toestaat en hierbij vertrouwt op de begeleiding door docenten in andere onderdelen in de faculteit. Hoewel de commissie de scripties hierdoor kwalitatief niet minder acht, meent zij wel dat een nauwere aansluiting bij sterk onderzoek in de opleiding tot een beter resultaat had kunnen leiden. Daarmee had de vraagstelling kunnen worden verdiept en had het materiaal met meer diepgang kunnen worden onderzocht. Zij beveelt de opleiding aan de vrijheid van onderwerpkeuze in te perken en studenten meer te sturen in de richting van onderzoek binnen de expertise en erkende zwaartepunten in de betrokken onderzoeksgroepen.

Pagina 15 van 19 Van de 29 afgestudeerden in de afgelopen zes jaar hebben er 9 een betaalde promotieplaats weten te verwerven. Vooral in de laatste jaren zijn dat steeds meer plekken elders in Nederland en daarbuiten. Van de overige studenten heeft een deel werk gevonden binnen het domein of beroepen waarin onderzoeksvaardigheden een rol spelen. De commissie acht dit een goede prestatie van de opleiding, gezien de beperkte mogelijkheden voor vervolg in een promotieplaats.

De commissie beoordeelt Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als voldoende.

Advies

De commissie komt op basis van de informatie in het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen (aanvullende informatie) en de hoorzitting, tot een positief eindoordeel over het programma.

De commissie beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) en de leeromgeving (standaard 2) als voldoende. Zij beoordeelt ook de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3) als voldoende en komt tot een eindoordeel voldoende. De commissie merkt hierbij wel op dat zij een keuze voor een duidelijk profiel mist. Dit uit zich in de pragmatische wijze waarop de samenstelling van de onderzoekscontext is bepaald en in de manier waarop studenten in het programma worden opgeleid. De commissie erkent de academische meerwaarde van de grote vrijheid van studenten, maar meent dat er met meer focus en verdieping op specifieke sterke onderzoeksterreinen een consistentere opleiding en een beter resultaat is te bereiken. Zij meent dat daarvoor de onderzoekscontext sterk genoeg is en heeft in het gesprek met de facultaire leiding vastgesteld dat er een commitment is voor blijvende versterking van de betrokken vakgebieden.

Advies over de opleiding wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research)

Concluderend is de commissie van oordeel dat de onderzoeksmasteropleiding Geschiedenis (research) van de Rijksuniversiteit Groningen voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011. De commissie kwalificeert de kwaliteit van de opleiding als 'voldoende'.

NVAO

Aanbevelingen

De NVAO neemt de aanbevelingen van het panel over, in het bijzonder ten aanzien van:

- De samenhang tussen opleiding en programma's. De NVAO onderschrijft het oordeel van de commissie dat de situatie waarin de CROHO-opleidingen niet samenvallen met de programma's onwenselijk en op termijn formeel onhoudbaar is. De NVAO dringt er dan ook op aan dat de instelling deze situatie voor de volgende accreditatie van de opleidingen in lijn heeft gebracht met landelijke afspraken over groepering en benaming van de onderzoeksmasters in de Geesteswetenschappen. De NVAO geeft daarbij ook in overweging dat na 2017 het moratorium op het aanvragen van nieuwe labels zal eindigen.

- Pagina 16 van 19 – Het aanbieden van samengestelde programma's. Deze moeten functioneel en relevant zijn en aanleiding geven tot een aanwijsbare meerwaarde: ofwel dient de multidisciplinariteit te worden verduidelijkt, of de programma's moeten kiezen voor een afzonderlijke accreditatie en registratie.
- De weloverwogen en bewuste scheiding van de rollen van begeleider en beoordelaar.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 juli 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 21 juli 2015 heeft mevrouw C.G.M. van Spanje namens het college van bestuur gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot tekstuele aanpassingen in het besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) (120 EC; variant: voltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 31 juli 2015 en is van kracht tot en met 30 juli 2021.

Den Haag, 31 juli 2015

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Pagina 17 van 19 **Bijlage 1: Schematisch overzicht oordelen KNAW-commissie over het programma Modern History and International Relations**

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het KNAW-Commissie
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Schematisch overzicht oordelen KNAW-commissie over het programma Classical, Medieval and Renaissance Studies

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het KNAW-Commissie
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het KNAW-Commissie
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Prof. dr. M.J.B. Stokhof (voorzitter), hoogleraar Taalfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. M.B.H. Everaert (vice-voorzitter), hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. I. Bertels, docent Architectuurgeschiedenis en Monumentenzorg aan de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J.W. Bertens (adviserend lid), hoogleraar Intellectuele en Literaire Geschiedenis van de Twintigste Eeuw aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. R.B. ter Haar Romeny (adviserend lid), hoogleraar Oude Geschiedenis van het Middellandse Zeegebied en het Midden Oosten aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- P. Sperber MSc (student-lid), promovendus Filosofie aan de Universiteit Utrecht;
- J.W. Hengstmengel MA, MSc (student-lid), PhD-student Wijsbegeerte aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Het student-lid Hengstmengel heeft niet deelgenomen aan de hoorzittingen maar is wel betrokken geweest bij de behandeling van de aanvraag en de totstandkoming van het advies.

De commissie werd ondersteund door dr. D. Provijn, secretaris (gecertificeerd) voor het programma Modern History and International Relations, en dr. T. de Bruijn, secretaris (gecertificeerd) voor het programma Classical, Medieval and Renaissance Studies.